

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД
№ РД 09-52/18.01.2018 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията и чл. 62, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс поради допуснатата техническа грешка

ИЗМЕНЯМ

Националната изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код 815010 „Фризьор“, специалност код 8150102 „Организация и технология на фризьорските услуги“ от професионално направление код 815 „Фризьорски и козметични услуги“, утвърдена със Заповед № РД 09-2389/12.05.2017 г., както следва:

1. Към изпитна тема № 1:

- критерий 1 – „Да назовава необходимите инструменти и пособия при геометрично и силно филирано подстригване“ се изменя по следния начин: „Да назовава необходимите инструменти и пособия при дамско подстригване“.
- критерий 2 – „Да описва подготовката на косата и използването на други помощни средства при геометрично и силно филирано подстригване“ се изменя по следния начин: „Да описва подготовката на косата и използването на други помощни средства при дамско подстригване“.
- критерий 3 – „Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето за избор на дадена линия при геометрично и силно филирано подстригване“ се изменя по следния начин: „Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето за избор на дадена линия при дамско подстригване“.

2. Изпитна тема № 6, в т. 3 от план-тезиса „Анализ на видовете вечерни прически. Разлики при изработване на различните видове дневни прически. Фактори, влияещи върху предварителния избор на прическа: подготовка на косата, оформяне, предназначение, възраст, стил“ думите „вечерни прически“ навсякъде се изменят на „дневни прически“.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Таня Михайлова – заместник-министър на образованието и науката.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	815	„ФРИЗЬОРСКИ И КОЗМЕТИЧНИ УСЛУГИ“
Професия	815010	„ФРИЗЬОР“
Специалност	8150102	„ОРГАНИЗАЦИЯ И ТЕХНОЛОГИЯ НА ФРИЗЬОРСКИТЕ УСЛУГИ“

Утвърдена със заповед № РД 09-2389/12.05.2017 г.,

изм. със Заповед № РД 09-52/18.01.2018 г.

София, 2018 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професия код **815010 „Фризьор“**, специалност код **8150102 „Организация и технология на фризьорските услуги“** от професионално направление код **815 „Фризьорски и козметични услуги“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия **„Фризьор“**, специалност **„Организация и технология на фризьорските услуги“**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията **„Фризьор“**, специалност **„Организация и технология на фризьорските услуги“**.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:

- а. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание
- б. Примерни приложни задачи/казуси
- в. Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:

- а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б. Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

- а. Примерен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
- б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

ИЗПИТНА ТЕМА № 1. Дамско подстригване

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – подготовка на необходимите инструменти и пособия за работа.
2. Подготовка на косата за подстригване – измиване, поставяне на пелерина, разресване, използване на подходящ продукт и разпределяне на сектори.
3. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето.
4. Описание на новостите при видове дамско подстригване. Етапи на работа. Техника на изработване.
5. Заключителен етап при извършване на услугата – изсушаване със сешоар и четка, оформяне на прическа.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота.
7. Организация на работата в студиото за красота: организационни принципи на мениджмънта.

№	Критерии за оценяване по тема № 1	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при дамско подстригване.	5
2.	Да описва подготовката на косата и използването на други помощни средства при дамско подстригване.	5
3.	Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето за избор на дадена линия при дамско подстригване.	10
4.	Да описва начина и последователността при новостите при подстригване на дамска коса.	20
5.	Да прилага изучаваните термини за дамско подстригване и обяснява начина на завършване.	5
6.	Да избере най-подходящата техника на работа за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания в студиото за красота.	5
7.	Да знае и обяснява организационните принципи на мениджмънта.	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 2. Модни дамски подстригвания

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – подготовка на необходимите инструменти и пособия за работа.
2. Подготовка на косата за подстригване – измиване, поставяне на пелерина, разресване, поставяне на подходящ продукт и разпределяне на сектори.
3. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето.
4. Описание на видовете дамско подстригване. “Подстригване на дълга коса с постепенно напластяване около лицето”, “Подстригване на дълга коса на пластове с бретон”, “Класическо каре”. Начини на хващане на ножици и гребен, опъване на пасета, оформяне на линията. Етапи на работа.
5. Заключителен етап при извършване на услугата – изсушавана със сешоар и четка, оформяне на прическа.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота.
7. Основни характеристики и функции на оперативния мениджмънт.

№	Критерии за оценяване по тема № 2	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при модно дамско подстригване.	5
2.	Да описва подготовката на косата и използването на други помощни средства.	5
3.	Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето за избор на дадено подстригване.	10
4.	Да описва начина и последователността на изработване на всяко едно модно подстригване. Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето.	20
5.	Да прилага изучаваните термини за модно подстригване и обяснява начина на завършване.	5
6.	Да избере най-подходящата техника на работа за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания в студиото за красота.	5
7.	Да знае и обяснява основните характеристика и функции на оперативния мениджмънт.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 3. Мъжко подстригване. Основни видове мъжки подстригвания – ниско, средно, високо и остригване на коса.

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа на работното място – подготовка на необходимите инструменти и пособия за работа.
2. Подготовка на косата за подстригване – поставяне на пелерина, разресване.
3. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето.
4. Видове мъжки подстригвания – описание на различните видове, съобразени с овала на лицето. Начини на изработване с ножица, гребен и електрическа машинка.
5. Заключителен етап при извършване на услугата – измиване, изсушаване със сешоар, оформяне на подходяща прическа.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: планиране на разширяване на дейността-разработване на схеми за разширяване на предлаганите услуги.

№	Критерии за оценяване по тема № 3	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при подстригване.	5
2.	Да описва подготовката на косата и използването на други помощни средства.	5
3.	Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето и мотивира избора на дадено подстригване.	10
4.	Да описва начина и последователността на изработване на всяко едно подстригване. Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето.	20
5.	Да обяснява начина на завършване, използвайки изучаваните термини.	5
6.	Да опише санитарно-хигиенните изисквания прилагани в студиото за красота, изискванията за безопасна работа и противопожарна охрана.	5
7.	Знае и обяснява планирането на разширяване на дейността в студиото за красота.	5
8.	Решаване на приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 4. Модни мъжки подстригвания

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – необходими инструменти и пособия.
2. Подготовка на косата за работа. Поставяне на пелерина, разресване.
3. Анализ на състоянието на косата и структурните особености на лицето.
4. Описание на различните видове модни мъжки подстригвания. Начин на изработване. Етапи. Особенности.
5. Заключителен етап при извършване на услугата. Измиване. Оформяне на прическа.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: планиране на дейността – изработване на структура на малък салон - нива на йерархията, задачи.

№	Критерии за оценяване по тема № 4	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при подстригване.	5
2.	Да описва подготовката на косата и използването на други помощни средства при модни мъжки подстригвания.	5
3.	Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето за избор на дадено подстригване.	10
4.	Да описва начина и последователността на изработване на всяко едно подстригване. Да анализира състоянието на косата и структурните особености на лицето.	20
5.	Да прилага изучаваните термини за подстригване и обяснява начина на завършване.	5
6.	Да избере най-подходящата техника на работа за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания.	5
7.	Да знае и обяснява планиране на дейността - изработването на структурата на малък салон.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 5. Детско подстригване

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – необходими инструменти и пособия.
2. Подготовка на косата за подстригване. Поставяне на пелерина, разресване.
3. Описание на видове детско подстригване за момичета и момчета.
4. Последователност на работа при различните подстригвания. Етапи. Особенности.
5. Заключителен етап при извършване на услугата.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: планиране на дейността - изработване на структурата на голям салон (СПА център) – нива на йерархията, задачи.

№	Критерии за оценяване по тема № 5	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при подстригване.	5
2.	Да дефинира видовете детски подстригвания, приложими в практиката.	5
3.	Да описва начина на работа с ножица и гребен. Етапи и правила при работа.	20
4.	Да сравнява и обяснява класическите детски подстригвания и приложението им при съвременните модни линии.	10
5.	Да прилага подходяща техника на работа, характерна при детските подстригвания.	5
6.	Да избере най-подходящата техника на работа за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания.	5
7.	Да знае и обяснява планиране на дейността - изработването на структурата на голям салон.	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 6. Изработване на дневна прическа с различни дължини на косата

План–тезис:

1. Предварителна подготовка на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за изработване на дневна прическа, избор на стилизиращи продукти.
2. Видове дневни прически.
3. Анализ на видовете дневни прически. Разлики при изработване на различните видове дневни прически. Фактори, влияещи върху предварителния избор на прическа: подготовка на косата, оформяне, предназначение, възраст, стил.
4. Начини на изработване. Последователност на работа. Основни правила и на техники, която се използват.
5. Заключителен етап при оформяне на дневна прическа – моделиране на прическата с подходящи продукти.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота.
7. Организация на работа в студиото за красота: Методи за съгласуване на работата в различните отдели и звена в студиото за красота.

№	Критерии за оценяване по тема № 6	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при изработване на дневна прическа.	5
2.	Да описва видовете дневни прически и използваните средства за изработването им.	5
3.	Да формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на дневни прическа – предназначение, възраст, стил.	10
4.	Да анализира, сравнява и обяснява техниките на изработване на видовете дневни прически.	20
5.	Да избере и опише съвременна техника на изработване на дневни прическа. Заключителен етап.	5
6.	Да опише санитарно-хигиенните изисквания прилагани в студиото за красота, изискванията за безопасна работа и противопожарна охрана.	5
7.	Да знае и описва методите за съгласуване на работата в различните отдели и звена в студиото за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 7. Изработване на официални прически

План–тезис:

1. Предварителна подготовка на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за изработване на официални прически, избор на стилизиращи продукти и аксесоари.
2. Предназначение на официалните прически - булченски, абитуриенски, конкурсни.
3. Анализ на видовете прически и разлики при изработването им. Фактори, влияещи върху предварителния избор.
4. Начин на изработване. Последователност при работа. Използване на подходящи стилизиращи продукти и допълнителни елементи.
5. Заключителен етап при оформяне на официални прически – моделиране на прическата с подходящи продукти.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: осъществяване на контрол-същност и роля на контрола.

№	Критерии за оценяване по тема № 7	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при изработване на официални прически.	5
2.	Да описва видовете официални прически и необходимите средства за изработването им.	5
3.	Да формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на прическата – предназначение, възраст, стил.	5
4.	Да анализира, сравнява и обяснява техниките на изработване на видовете официални прически.	20
5.	Да избере и опише съвременна техника за изработване на официална прическа. Заключителен етап.	10
6.	Да избере най-подходящата техника на работа за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания.	5
7.	Да знае и описва същността и ролята на контрола в студиото за красота	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 8. Удължаване и вграждане на коса

План–тезис:

1. Предварителна подготовка на работното място - подготовка на необходимите инструменти и пособия за удължаване и вграждане на коса, избор на треси.
2. Видове начини за удължаване и вграждане на коса. Подготовка на косата – измиване, изсушаване, поставяне на треси.
3. Анализ на видовете прически. Разлики при изработване на различните видове удължаване и вграждане на коса. Фактори, влияещи върху предварителния избор на прическа.
4. Начин на работа. Етапи. Особености.
5. Заключителен етап при удължаване и вграждане на коса – моделиране на прическата с подходящи продукти.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота.
7. Организация на работа в студиото за красота: видове контрол.

№	Критерии за оценяване по тема № 8	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия при удължаване и вграждане на коса.	5
2.	Да описва видовете начини за удължаване и вграждане на коса и необходимите средства за изработването им.	5
3.	Да формулира факторите, влияещи върху предварителния избор на удължаване и вграждане на коса.	5
4.	Да анализира, сравнява и обяснява техниките на различни начини на удължаване и вграждане на коса.	20
5.	Да избере и опише съвременна техника на удължаване и вграждане на коса. Заключителен етап.	10
6.	Да опише санитарно-хигиенните изисквания прилагани в студиото за красота, изискванията за безопасна работа и противопожарна охрана.	5
7.	Да знае и описва видове контрол в студиото за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 9. Боядисване на мъжка и дамска коса. Основни положения**План–тезис:**

1. Предназначение – промяна на естествения цвят.
2. Видове бои и действието им върху косата.
3. Техника на безопасност при работа с бои. Предварителна подготовка за работа.
Необходими инструменти и пособия.
4. Начин на работа – правила, етапи. Анализ на състоянието на косата и определяне процента на белите коси.
5. Заключителен етап при извършване на услугата.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: основни методи на контрол.

№	Критерии за оценяване по тема № 9	Максимален брой точки
1.	Да формулира значението на боите.	5
2.	Да назовава видовете бои и обяснява действието им върху косъма.	5
3.	Да назовава необходимите инструменти и пособия, приложими при боядисване на коса. Да познава правилата за безопасна работа с бои.	10
4.	Да обяснява правилата и етапите на работа при боядисване на коса. Да анализира състоянието на косата (естествен цвят, процент на бели коси) и да избере какви методи на работа да приложи.	20
5.	Да описва и спазва изискванията при заключителния етап.	5
6.	Да познава условията на работа при боядисване на коса. Да прилага безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания.	5
7.	Да знае и описва основните методи на контрол в студиото за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 10. Боядисване на мъжка и дамска коса – преценка на разликата между корените и дължината на косата

План–тезис:

1. Предварителна подготовка на необходимите инструменти и пособия.
2. Техника на безопасност при работа.
3. Подготовка на косата за боядисване. Определяне цвета на боята. Диагностициране на естествения цвят. Постигане на точност при избора на цвят. Правилен избор при процента на оксиданта.
4. Начин на работа. Етапи. Правила. Времетраене.
5. Заключителен етап при извършване на услугата.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: управление на персонала-подбор на персонал.

№	Критерии за оценяване по тема № 10	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия, използвани при боядисване на коса.	5
2.	Да познава условията на работа при боядисване на коса.	5
3.	Да описва подготовката на косата за боядисване. Да анализира особеностите в тоновата разлика между корените и дължините на косата.	10
4.	Да познава таблицата на цветовете. Да определя състоянието на косата и съчетава правилно тоновете.	5
5.	Да обяснява метода на работа – разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начин за нанасяне на боята.	20
6.	Да прилага безопасни условия на труд и санитарно-хигиенните изисквания. Общи положения.	5
7.	Да знае и прилага методи за подбор на персонала в студиото за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 11. Боядисване на мъжка и дамска коса в светли тонове – цяла и корени

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – необходими инструменти и пособия.
2. Техника на безопасност при работа.
3. Подготовка на косата за боядисване. Определяне цвета на боята. Необходимост от предварително осветляване. Правилен подбор на оксидант.
4. Начин на работа. Етапи. Основни правила и техника, използвани при боядисване в светли тонове.
5. Заключителен етап при извършване на услугата.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: управление на персонала – стил на ръководство.

№	Критерии за оценяване по тема № 11	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия, използвани при боядисване на коса в светли тонове - цяла и в корени.	5
2.	Да познава условията на работа при боядисване на коса – цялостно и в корени.	5
3.	Да описва подготовката на косата за боядисване –цялостно и в корени – преподготовка. Да анализира особеностите на този вид услуга.	10
4.	Да познава таблицата на цветовете. Правилна преценка за постигате на точност при избора на цвят и процент на оксидант.	5
5.	Да обяснява метода на работа – разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начин за нанасяне на боята. Времетраене. Заключителен етап.	20
6.	Да прилага безопасни условия на труд и санитарно-хигиенните изисквания. Общи положения.	5
7.	Да знае да ръководи и управлява студио за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 12. Изрусяване на мъжка и дамска коса – цяла и корени

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – необходими инструменти и пособия.
2. Видове препарати за изрусяване и действието им върху косъма.
3. Подготовка на косата за изрусяване. Диагностициране на естествения цвят. Правилен избор на процента оксидант. Преподготовка.
4. Начин на работа. Основни положения и етапи (при дължина на косата под 20 см и над 20 см).
5. Заключителен етап при извършване на услугата.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: управление на персонала -мотивация на персонала.

№	Критерии за оценяване по тема № 12	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия, използвани при изрусяване на коса.	5
2.	Да назовава видовете препарати, необходими за изрусяване на коса. Да обяснява действието на препарата върху косъма.	5
3.	Да описва подготовката на косата за изрусяване. Да анализира особеностите.	5
4.	Да познава таблицата на цветовете. Да определя състоянието на косата и необходимостта от преподготовка.	10
5.	Да обяснява метода на работа – разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начин за нанасяне на боята. Да спазва етапите при работа.	20
6.	Да прилага безопасни условия на труд и санитарно-хигиенните изисквания. Общи положения.	5
7.	Да знае и прилага методи за мотивация на персонала.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 13. Изработване на кичури

План–тезис:

1. Предварителна подготовка за работа – необходими инструменти и пособия.
2. Техника на безопасност при работа. Видове препарати за кичури и действието им върху косъма.
3. Подготовка на косата. Проблеми при изработване на различни видове кичури. Прецизност при определяне процента на оксиданта.
4. Начин на работа. Варианти за изработване на кичури – чрез шапка, фолио, гребен (TOOLS), инструмент за кичури. Начин на изработване на различните видове.
5. Заключителен етап при извършване на услугата.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: управление на персонала - фирмена култура.

№	Критерии за оценяване по тема № 13	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия, използвани при изработване на кичури.	5
2.	Да назовава видовете препарати, необходими за изработване на кичури. Да обяснява действието на препарата върху косъма.	10
3.	Да познава условията на работа при изработване на кичури.	5
4.	Да обяснява всеки вариант за изработване на кичури (фолио, шапка, TOOLS, инструмент за кичури и др.). Правилна преценка за избор на процент оксидант. Приготвяне на продукта и спазване на съотношението. Нанасяне. Времетраене. Тониране.	20
5.	Да обяснява възможността от възникване на проблеми при изработване на кичури.	5
6.	Да прилага безопасни условия на труд и санитарно-хигиенните изисквания.	5
7.	Да знае правилата за поддържане на фирмената култура в студиото за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус.	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 14. Студено дълготрайно къдрене – основни положения и техники на работа

План–тезис:

1. Предназначение. Правила за безопасна работа.
2. Предварителна подготовка на работното място – подготовка на инструменти, пособия и материали за работа.
3. Определение за къдрене. Действия на къдрина и фиксажа върху косъма.
4. Начин на работа. Етапи на къдрене, особености, времетраене.
5. Техника на безопасност – вентилация, използване на ръкавици.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работата в студиото за красота: принципи на контрол.

№	Критерии за оценяване по тема № 14	Максимален брой точки
1.	Да назовава необходимите инструменти и пособия, използвани при студено дълготрайно къдрене.	5
2.	Да формулира предназначението на студено дълготрайно къдрене. Да дефинира определението за къдрене.	5
3.	Да описва етапите на работа, видовете техники, конкретните правила и особености при работа.	15
4.	Да анализира действието на къдрина и фиксажа върху косъма.	5
5.	Да обяснява метода на работа – разпределяне косата на сектори, формата на кичура коса и дебелина, начина на навиване. Правилно използване на къдрина и фиксажа.	15
6.	Да знае и прилага принципите на контрол в студиото за красота.	5
7.	Да планира ценообразуването на извършената услуга.	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 15. Трайно изправяне на коса

План–тезис:

1. Предварителна подготовка на работното място.
2. Избор на инструменти, материали, препарати и тератии необходими при трайно изправяне на коса.
3. Правила и особености при работа – диагностика и състояние на косата, интервал на изправяне, етапи, времетраене и действие на препаратите и продуктите върху косата.
4. Заключителен етап – измиване, използване на подхранващи продукти, изсушаване, оформяне на прическата.
5. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
6. Организация на работа в студиото за красота: организиране на структурата-елементи на организацията на структурата.

№	Критерии за оценяване по тема № 15	Максимален брой точки
1.	Познава предварителната подготовка на работното място.	5
2.	Да изброява и обяснява необходимостта от посочените инструменти, материали, препарати и тератии. Да сравнява крайния резултат при различните техники.	15
3.	Да анализира конкретните правила и особености при работа. Да сравнява различните състояния на косата и избере най-подходящия метод на работа.	15
4.	Да описва правилата при заключителния етап на работа и използването на подхранващи препарати при тази манипулация.	5
5.	Да анализира действието на кератина върху косата.	5
6.	Да прилага безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания. Общи положения.	5
7.	Да знае и обяснява организирането на структурата на студиото за красота.	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

ИЗПИТНА ТЕМА № 16. Измивни, подхранващи и стилизиращи продукти за коса

План–тезис:

1. Предназначение на измивните, подхранващите и стилизиращите продукти за коса.
2. Видове продукти и действието им върху косата.
3. Техники за използване на различните видове продукти за коса.
4. Разнообразие и комбиниране на стилизиращите продукти, използвани във фризьорството.
5. Определяне типа коса и подходящите продукти за тях.
6. Здравословни и безопасни условия на труд – хигиена и безопасност на работа, техника на безопасност в студиото за красота, противопожарна охрана.
7. Организация на работа в студиото за красота: инструменти на организацията на дейността.

№	Критерии за оценяване по тема № 16	Максимален брой точки
1.	Да посочи видовете измивни, подхранващи и стилизиращи продукти за коса.	5
2.	Да анализира типа коса и определи подходящите продукти за нея.	10
3.	Да опише начина на използване на различните видове продукти.	10
4.	Да познава разнообразието и комбинирането на видовете продукти за коса.	10
5.	Да обясни действието на продуктите върху косата и резултатите от тяхното използване.	10
6.	Да избере най-подходящата техника на работа за здравословни и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенни изисквания.	5
7.	Да познава използваните инструменти в студиото за красота, тяхното предназначение и организацията на дейността.	5
8.	Да решава приложната задача/казус	5
	Общ брой точки	60

2. Типови приложни задачи

Изпитната комисия съставя приложна задача към всяка тема, която следва да проверява компетентности, свързани и организацията на фризьорската дейност. Използват се 13 типа задачи, както следва:

Типова задача № 1: Във фризьорски салон „Стил“, управителят е назначил комисия за извършване на инвентаризация. След нейното провеждане са установени следните резултати:

А) По счетоводни данни трябва да има 20 броя пяна за коса „Вела“, всяка от които е на цена 4,35 лева. Намерени са при инвентаризацията 18 броя. Комисията е установила, че няма виновно МОЛ.

Б) По счетоводни данни трябва да има 20 броя спрей за коса „Вела“, всяка от които е на цена 5,50 лева. Намерени са при инвентаризацията 19 броя. Комисията е установила, че няма виновно МОЛ.

В) По счетоводни данни трябва да има 8 броя тръбни мебели, всеки от които е на цена 562 лева. Намерени са при инвентаризацията 81 броя. Излишъкът е оценен по справедлива цена 565 лева.

Г) По счетоводни данни трябва да има 2 броя Стилиен фризьорски стол - Модел М811, с единична цена 550 лева. Намерени са при инвентаризацията 2 броя.

Д) По счетоводни данни се водят 4 броя фризьорски колички Модел 213, с единична цена – 159 лева. Намерените при инвентаризацията са 4 броя.

Материално отговорно лице е: Сияна Маринова

Иска се:

1. Да се попълни сравнителната ведомост.
2. Да се установят в количество и стойност резултатите от извършената инвентаризация.

Дидактически материали:

- сравнителна ведомост (предоставя се от училището)

Типова задача № 2: Съставете фактура № 1212 от 20.03.2017 г., за фризьорски салон ЕТ „Катя Петрова – Кети“, гр. Варна, ул. „Бачо Киро“ №8, ЕИК по Булстат 1122334455, който има нужда от следните материали:

1. Боя за коса, 10 броя с единична цена 5.80 лева.
2. Оксидант – 30 vol / 1 литър - 5 броя с единична цена 12 лева.
3. Лак за коса „Тафт“ – 5 броя с единична цена 5.20 лева.
4. Кърпи за еднократна употреба – 5 комплекта с единична цена 5.00 лева.

Доставчикът е фирма „Диана ЕООД“, гр. Варна, ул. „Тракия“ № 9, ЕИК по БУЛСТАТ 5566778899 с МОЛ: Стоян Димитров.

Фактурата е получена от Катя Николова Попова.

Фактурата да е данъчна и да се плати в брой при доставка на материалите.

Дидактически материали:

- бланка на фактура (предоставя се от училището)

Типова задача № 3: Предстои Ви да регистрирате ЕТ в областта на фризьорските услуги според Търговския закон. Определете име на фирмата и избройте необходимите първоначални разходи.

Типова задача № 4: Студиото за красота се посещава от клиент с несполучливо боядисана руса коса 8N.

Желан цвят от клиента е 10N.

- Какъв процент (Vol) оксидант ще бъде използван?
- Каква терапия ще му бъде препоръчана от фризьора след боядисването?
- Какви грижи трябва да полага за косата в домашни условия?

Типова задача № 5: Подгответе работна смес в съотношение 1:1,5 (оцветяващ крем:оксидант). Необходимото количество на оцветяващия крем е 2 опаковки по 60 мл.

- Колко милилитра е цветния крем и колко милилитра е оксиданта са необходими?
- Какво е общото количество на работната смес?

Типова задача № 6: Студио за красота се посещава от клиент, който е с 2 см израснали корени. Естествения цвят на косата е рус, а на осветлена коса - ниво 10. Клиентът желае да му бъде изравнен цвета на цялата коса.

- Какъв е правилният съвет който трябва да получи клиента?
- Какъв процент оксидант трябва да използваме при подготвяне на работната смес?
- Каква терапия е нужна за след осветляването на косата?

Типова задача № 7: Студио за красота се посещава от клиент, който е с 2 см израснали корени на боядисана руса коса, тон 11N. Клиентът желае да му бъде боядисана цялата коса. Какъв е правилният съвет, който трябва да получи? С какъв процент оксидант трябва да смесим боята? Каква терапия е нужна след боядисването на косата?

Типова задача № 8: Вие сте управител на салон за красота. Трябва да назначите фризьор. Напишете обява за работното място и попълнете трудов договор.

Дидактически материали:

- бланка на трудов договор (предоставя се от училището)

Типова задача № 9: Вие сте управител на студио за красота.

- Избройте основни и важни методи с цел да подобрите и усъвършенствате работата на персонала;
- Какви правила ще създадете във Вашата фирма за комуникация с клиентите и доставчиците?

Типова задача № 10: В ООД „Николов“ – Варна има четирима съдружници, като Николов и Димитров притежават по 30% от уставния капитал, а Георгиев и Иванов – по 20%.

Да се изчисли: Как ще бъде разпределена печалбата между всеки един от съдружниците ако тя е 12 000 лева. От печалбата задължително се отделят 10% за нови инвестиции.

Типова задача № 11: Акционерът Иван Иванов от АД „Минералимпекс“ притежава 120 акции по 100 лева.

В края на годината дивидентът за всяка акция е 9,80 лева.

Стойността на акциите се е покачила с 6%.

Да се изчисли: Каква е печалбата на акционера за изтеклата година?

Каква печалба ще реализира, ако продаде своите акции на фондовата борса в този момент?

Типова задача № 12: На 01.08.2016 г. „Стил“ АД с основна дейност фризьорски услуги и търговия има следния капитал: неразпределена печалба от минали години – 15 000 лева; приходи от валутни курсови разлики – 2000 лева; задължения по финансов лизинг – 7000 лева; предсъбрани наеми за помещения – 1800 лева; получени краткосрочни заеми – 30 000 лева; капиталови резерви – 4200 лева; основен капитал – 120 000 лева; задължения към персонала – 40 000 лева; финансиране за инвестиции – 40 000 лева; задължения към доставчици – 16 000 лева; облигационен заем – 14 000 лева; реализирана печалба от текущата година – 10 000 лева.

Въз основа на данните от условието на задачата посочете по ваша преценка съответните активи, ангажирани в дейността на дружеството.

Типова задача № 13: На 01.03.2017 г. „Перла“ ООД има стоки за 80 000 лева и задължения към доставчици – 80 000 лева. В резултат на протекли през деня стопански операции са получени следните стойностни размери на елементите от имуществото на предприятието: стоки – 40 000 лева; клиенти – 25 000 лева; парични средства по разплащателна сметка – 15 000 лева; задължения към доставчици – 40 000 лева; получени дългосрочни заеми – 40 000 лева.

Формулирайте и анализирайте протеклите стопански операции и посочете първичните носители на счетоводна информация.

3. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на писмените работи по теория на професията и специалността определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на специалността **„Организация и технология на фризьорските услуги“** се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Държавният изпит по практика на професията и специалността се провежда в училището и/или в реални условия.

Изпитът по практика се състои в изработване на модел, за което се изискват знания и умения, съответстващи на съдържанието на учебните програми по професията и специалността **„Организация и технология на фризьорските услуги“**. Демонстрират се уменията на обучаемите да импровизират, да боравят със специализираните съоръжения и инструменти.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочената в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията и специалността тежест съгласно приложената по-долу таблица.

2. Критерии за оценяване

Критерии	Показатели	Максимален бр. точки
1. Организация и хигиена на работното място	- прилага усвоените знания за организация и подготовка на работния процес; - подготвя всички необходими пособия, инструменти, материали и помощни средства според изискванията на зададената задача (манипулация); - провежда разговор с клиента; - правилно разпределя определеното време за работа; - спазва всички хигиенни изисквания; - подрежда рационално инструментите и материалите, за да осигури точно спазване на технологията на работа.	5
2. Подготовка на косата	- прави анализ (диагностика) на косата; - прави анализ на анатомичните особености на главата; - подбира най-подходящите материали и инструменти.	5
3. Технологично изпълнение на манипулацията	- определя самостоятелно технологичната последователност на етапите при манипулация; - спазва технологичната последователност в процеса на работа; - справя се самостоятелно и професионално с поставената задача.	20
4. Правилно използване на инструменти, пособия, материали, препарати и др.	- преценява вида на материалите и препаратите, които използва според типа коса; - подбира правилно инструментите и пособията според изпитното задание; - употребява материалите целесъобразно.	5
5. Точност при изпълнение на манипулацията	- спазва всички технологични изисквания за конкретната манипулация; - работи с равномерен темп в определено време; - спазва точно последователността на етапите при отделните манипулации.	15
6. Техника на безопасност при работа	- избира и използва правилно лични предпазни средства; - избира и използва правилно предпазни средства за клиента; - употребява правилно предметите и средствата на труда: ел. уреди, инструменти, материали, препарати, помощни средства.	5
7. Заключителни манипулации. Етика на обслужване	- осигурява съответствие на всяка завършена манипулация с изискванията от изпитното задание; - изпълнява задачата в поставения срок; - прави самоанализ (самопроверка, самооценка) на извършената дейност; - почиства и подрежда работното си място; - проявява естетически вкус и професионални умения.	5
	Общо	60

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общ брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Войкова, А. Георгиева, М. „Икономика”, 2003, Мартилен.
2. Бечева, М. Златенов, Ил. „Електротехника и електроника”, 2003, Матком.
3. Георгиев, А. Георгиев, Г. „Технология на бръснарството и фризьорството”, 1976, Техника.
4. Капанов, Кр. „Фризьорското изкуство”, 2002.
5. Миленкова, Ат. „Здравословни и безопасни условия на труд”, 2001, Нови знания.
6. Учебник за професионално образование по БФ – Материалознание, 1976, Техника.
7. Йорданов, Л. Маринова, П. „Хигиена”, 1995.
8. Арлийн Олпър, Вивиан Макиндър, колектив, „Козметология” – 1 и 2 том, 2008 г.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Лилия Орешкова-Дилова – Професионална гимназия по лека промишленост, гр. Монтана
2. инж. Галина Дончева Стефанова – Професионална гимназия по моден дизайн, гр. Варна
3. Десислава Георгиева Радева - Професионална гимназия по моден дизайн, гр. Варна
4. Ангелина Петкова - ЕТ "АНИ СТИЛ - Ангелина Петкова"

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА
ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
ПО ПРОФЕСИЯ КОД 815010 „ФРИЗЬОР“
СПЕЦИАЛНОСТ КОД 8150102 „ОРГАНИЗАЦИЯ И ТЕХНОЛОГИЯ НА ФРИЗЬОРСКИТЕ
УСЛУГИ“**

Изпитен билет №

Изпитна тема №.....

План-тезис:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

Приложна задача (съставя се от изпитната комисия съобразно типовите приложни задачи от Раздел III, т. 2)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор:

(име, фамилия)

(подпис и печат)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА
ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
ПО ПРОФЕСИЯ КОД 815010 „ФРИЗЬОР“
СПЕЦИАЛНОСТ КОД 8150102 „ОРГАНИЗАЦИЯ И ТЕХНОЛОГИЯ НА ФРИЗЬОРСКИТЕ
УСЛУГИ“**

И н д и в и д у а л н о п р а к т и ч е с к о з а д а н и е №

На ученика

(трите имена на ученика)

отклас

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1.

.....
.....
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

3. Оценка на работата от практическото задание:

УЧЕНИК:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор:

(име, фамилия)

(подпис и печат)